

Про автора педагогіки добра і краси педагогічної дії

2018 рік виявився плідним на освітянські ювілеї, й усі вони безпосередньо пов'язані з Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка: 130-річчя від дня народження А.С. Макаренка, 100-літній ювілей В.О. Сухомлинського, що відзначатиметься під егідою ЮНЕСКО, 80 років, як народився І.А. Зязюн і 40 років, як за його ініціативи у структурі Полтавського державного педагогічного інституту ім. В.Г. Короленка був утворений факультет початкових класів, який згодом переріс у психолого-педагогічний факультет.

Розуміючи, що майбутніх академіків слід шукати "в пісочниці", І.А. Зязюн надавав винятково важливого значення професійному відбору, підготовці й неперервному професійному розвитку вчителя, здатного це зробити: "Навчити учнів", — як він пише в "Педагогіці добра", — "ненав'язливо, нетенденційно, мимовільно... своєю Повединкою, своїм Статусом, своїми Знаннями, своєю Людяністю, своєю Свободою, своєю Любов'ю, своїм Щастям, своїм Талантом", — одним словом, Красою своєї педагогічної дії.

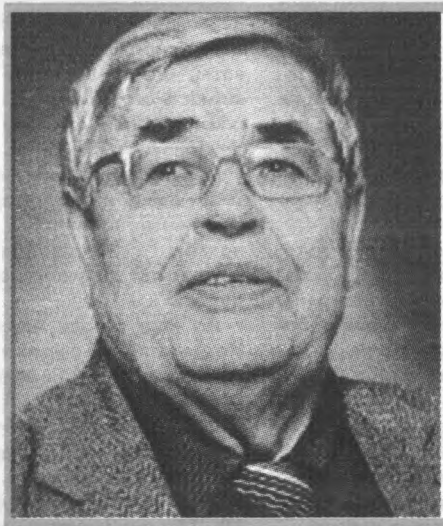
Ці ідеї І.А. Зязюна як ректора Полтавського педінституту утілилися в обґрунтованій ним теорії педагогічної майстерності, проповідованій Педагогіці Добра й зреалізувалися в освітній і культурно-мистецькій діяльності педагогічного факультету, на якому було створено мистецькі кафедри, започатковано професійно зорієнтовані культурно-мистецькі проекти та організовано цілу низку художніх колективів, що стали окрасою закладу і славою Полтавщини.

Великої популярності серед полтавців набули вистави факультетського Театру казки, на які збиралися маленькі глядачі з усього міста, студентські благодійні ярмарки та інші традиційні для педфакультету культурно-мистецькі заходи, ідейними натхненниками яких в усі роки були декани факультету Н.С. Литвиненко, Н.Д. Карпузова, а нині Н.В. Сулаєва.

Студенти педагогічного факультету завжди складали кістяк художніх колективів університету і особливо, Українського народного хору "Калина", керівник якого — професор Г.С. Левченко — суголосно з ректором І.А. Зязюном мріяв, щоб художньо-естетичне виховання стало обов'язковим для всіх майбутніх учителів і увійшло до програм їхньої підготовки, незалежно від фаху. Сьогодні ці

мрії втілюються в життя в ідеї інтеграції мистецтва й освіти і закріпилися на законодавчому рівні у положеннях про формальну й неформальну освіту.

Полтавський педуніверситет може пишатися тим, що свій внесок у наукове осмислення сутності й можливостей неформальної мистецької освіти майбутніх учителів у художньо-творчих колективах зробила декан психолого-педагогічного факультету, доктор педагогічних наук Н.В. Сулаєва, захистивши у 2014 р. у спеціалізованій вченій раді Д 26.451.01, головою якої був

І.А. Зязюн, докторську дисертацію з педагогіки на цю тему. З його наукового благословіння підтвердила у цій самій вченій раді своє право на існування наукова школа естетотерапії завідувача кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання ПНПУ ім. В.Г. Короленка професора О.А. Федій, а також захистили кандидатські і докторські дисертації з різних педагогічних проблем багато викладачів факультету.

Для усіх їх І.А. Зязюн став справжнім Учителем, а таким він вважав педагога, який не лише навчив своїх вихованців премудростей науки, а став для них Учителем життя, духовним Батьком, увійшовши своєю душею, своїм досвідом в їхні душі й досвід. Так він писав у "Педагогіці добра", яка нині розійшлася на цитати: "Вчитель є носієм батьківських функцій, використовуючи владу за-

хисту, заохочення, підтримки учнів, ...перетворюючи авторитет влади на владу авторитету".

Щасливі учні, які мають такого вчителя, бо педагогічна взаємодія з ним є для них Школою Життя, Школою радості, де панує Педагогіка Добра і Свободи і де легко досягти вершин, бо в талановитого Вчителя усі учні талановиті.

На вшанування пам'яті видатного Педагога-Філософа у лютому-березні цього року відбувся цілий ряд наукових заходів у різних закладах вищої освіти України. Розпочалися вони у ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України (УМО), де 28 лютого 2018 року був проведений Круглий стіл "Професійний розвиток фахівців освітньої галузі у теорії й практиці педагогічної майстерності академіка Івана Зязюна". Наступними заходами стали III Всеукраїнські педагогічні читання, присвячені його пам'яті "Педагогічна майстерність І.А. Зязюна як поступ до оновлення національної педагогічної науки і освіти" (1-2 березня 2018 р., Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу) та Міжнародна науково-практична конференція "Формальна й неформальна освіта в діасхронному вимірі педагогіки добра Івана Зязюна" (5-6 березня 2018 р., Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка).

Круглий стіл "Професійний розвиток фахівців освітньої галузі у теорії й практиці педагогічної майстерності академіка Івана Зязюна" зібрав і об'єднав педагогічних, науково-педагогічних працівників, керівників підвідомчих установ НАПН України та закладів освіти різних рівнів, вчених НАПН України, аспірантів, докторантів, студентів, слухачів курсів підвищення кваліфікації, журналістів, учнів, колег, друзів і однодумців видатного Вчителя вчителів.

Організаторами заходу стали кафедра університетської освіти і права (завідувач кандидат юридичних наук, доцент М.О. Дей) та кафедра філософії і освіти дорослих (завідувач доктор педагогічних наук, доцент В.В. Сидоренко) Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України.

Відкриття засідання Круглого столу ректор ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України, член-кореспондент Академії наук вищої освіти України, доктор філософії М.О. Кириченко. Теплими, щирими і глибинними науковими були виступи доктора психологічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, директора Інституту проблем виховання НАПН України І.Д. Беха, доктора

технічних наук, професора, дійсного члена НАПН України, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України В.Ю. Бикова, доктора педагогічних наук, професора, директора Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України Т.М. Сорочан, доктора педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України В.В. Сидоренко, кандидата педагогічних наук, доцента, члена-кореспондента НАПН України В.М. Хайруліної, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І.А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка А.В. Ткаченко, доктора педагогічних наук Т.П. Устатенко, автора і ведучої радіопрограми "Педагогічні роздуми", лауреата Премії Національної Спілки журналістів "Золоте перо" С.І. Каракоз, керівників експериментальних закладів УМО — директора Миколаївської спеціалізованої школи "Академія дитячої творчості", заступника директора Малобілозерської спеціалізованої естетичної школи-інтернату "Диво світ" Запорізької обласної ради І.О. Шевчук та інших учасників Круглого столу.

Присутні згадували про свої зустрічі з академіком І.А. Зязюном, висловлювали захоплене здивування його науковою величчю і людяною простотою, глибинним розумінням проблем освіти, що вилилося у його крилатих словах про освіту, зокрема про те, що існують стандарти освіти, але немає стандартів людської душі. Отже, заклад освіти має підготувати студента не лише як компетентного фахівця, а передусім, як Людину. А ця людина має нести у світ ідеї Добра, Людяності, Честі, Моральності, й лише тоді її професіоналізм змінить світ на краще. Саме ці ідеї закладені академіком І.А. Зязюном у теорії педагогічної майстерності й Педагогіці Добра, які нині лише починають відкриватися світу і які можуть, і неодмінно мають бути покладені в основу Концепції розвитку педагогічної освіти, над якою нині працює педагогічна громадськість України.

Олена ОТИЧ

проректор з науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПН України, доктор педагогічних наук, професор